

KÜLÖNFÉLÉK

HALÁLOZÁSOK.

Kovácsik Béla földbirtokos, egyesületünk tagja, december hó 3-án, 49 éves korában Szombathelyen meghalt.

Szádecznei és Kardosfalvai Szádeczky-Kardoss Miklós ny. m. kir. főerdőtanácsos, a „régí gárda“ egyik nagyrabecsült tagja, december hó 6-án, életének 77. évében Budapesten elhunyt.

Nyugodjanak békében!

SZEMÉLYI HÍREK.

A m. kir. földmívelésügyi miniszter *Sallak János* m. kir. erdőtanácsost áthelyezte Szátmárnémetiből a m. kir. erdőigazgatóságához Bustyaházára és erdőgazdasági felügyeleti tisztí teendők ellátásával bízta meg.

A m. kir. földmívelésügyi miniszter áthelyezte *Selmeczy Mihály* m. kir. erdőtanácsost Besztercéről a m. kir. erdőigazgatóságához Szombathelyre, *Sára Jenő* m. kir. erdőtanácsost Csíkszeredáról Besztercére és megbízta az ottani m. kir. erdőfelügyelőség vezetésével és *Ferenczi Béla* m. kir. segéderdómérnököt Szombathelyről Gyergyótölgyesre és megbízta az ottani m. kir. erdőfelügyelőségi kirendeltség vezetésével.

A m. kir. földmívelésügyi miniszter áthelyezte *Vermes Imre* m. kir. erdómérnököt Valkóról a bustyaházai m. kir. erdőigazgatóság kerületébe, *Dombóra* és megbízta az ottani m. kir. erdőhivatal vezetésével, *vitéz Bárdossy László* m. kir. főerdómérnököt Parádról a gödöllői m. kir. állami és koronauradalmi erdőigazgatóság kerületébe, *Valkóra* és megbízta az ottani m. kir. állami és koronauradalmi erdőhivatal vezetésével, továbbá *Zloczky Nesztor* m. kir. erdómérnököt Dombórról a m. kir. erdőfelügyelőséghez Husztra, végül *Szeremley Zoltán* m. kir. segéderdómérnököt a fényesi (Parád) erdőhivatal vezetésével bízta meg.

A m. kir. földmívelésügyi miniszter *Hibbey Albert* okl. erdómérnököt a magyar királyi erdómérnökök személyzeti létszámába ideiglenes minőségű magyar királyi erdómérnökgyakornokká kinevezte és szolgálattételre a m. kir. erdőigazgatóságához Bustyaházára osztotta be.

A m. kir. földmívelésügyi miniszter *Mauksinszky Gyula* m. kir. erdőtanácsost áthelyezte Ungvárról a m. kir. erdőigazgatóságához Szegedre és *Lángos Lajos* ideiglenes minőségű m. kir. főerdómérnököt szolgálattételre a m. kir. erdőigazgatóságához Ungvárra osztotta be és megbízta az erdőgazdasági felügyeleti tisztí teendők ellátásával.

A m. kir. földmívelésügyi miniszter a m. kir. erdómérnökök személyzeti létszámába *Véssey Tibor* (Tatabánya) és *Czuppon Károly* (Csót) okl. erdómérnököket ideiglenes minőségű m. kir. erdómérnökgyakornokokká kinevezte és előbb nevezettet a bustyaházai, utóbb nevezettet pedig a rahói m. kir. erdőigazgatóságához osztotta be szolgálattételre.

A m. kir. földmívelésügyi miniszter *Gábor Ferenc* m. kir. segéderdómérnököt áthelyezte Nyíregyházáról Beregszászra és megbízta az ottani m. kir. erdőfelügyelőségi kirendeltség vezetésével.

A m. kir. földmívelésügyi miniszter *Kanyó István* m. kir. főerdómérnököt Keszthelyről, *Bélaváry Mihály* m. kir. segéderdómérnököt Bruszturáról és *Fekete Gyula* m. kir. segéderdómérnököt Komá-

romból áthelyezte Budapestre és szolgálattételre a m. kir. földművelésügyi minisztériumba osztotta be.

A m. kir. vallás- és közoktatásügyi miniszter *Zólogy Imre* kir. közalapítv. főerdőmérnököt Somlóvásárhelyről Pilisszentkeresztre helyezte át és az ottani kir. közalapítv. erdőhivatal vezetésével bízta meg.

A MAGYAR MÉRNÖK- ÉS ÉPÍTÉSZEGET 75. ÉVI JUBILEUMI KÖZGYÜLÉSE.

Lapunk folyó évi X. számában (585. oldal) már beszámoltunk arról, milyen komoly, a rendkívüli helyzetnek mindenképpen megfelelő formában ünnepelte meg hazánk legrégebb műszaki testülete fennállásának a 75 éves jubileumát.

Az ország legsürgősebb mérnöki feladatait tárgyaló előadássorozatot állandóan szépszámú hallgatóságot vonzott az Egylet székházába és magas színvonalú hozzászólásokban sem volt hiány.

A gondolatok kicseréléséhez egyébként a Mérnökpolitikai Társaság is nagyban hozzájárult szokásos szerda esti összejövetelein, amelyek az elhangzott előadásokat részletesen megvitatta a néhány önzetlen vállalkozó összeállította beszámoló alapján. A fehérasztal melletti fesztelen eszmecsere a legteljesebb őszinteségnek is tág teret engedett és igazán hasznosan szolgálta a felvetett kérdések tisztázását.

Az előadássorozat megállapításait hivatalosan és széleslátókörű tájékozottsággal *Bornemisza Géza* v. miniszter foglalta össze. a november hó 18-i záróülés alkalmával. A látszólag szerteágazó műszaki kiválmak számára is megtalálta azt a biztos alapot, amelyen a kitűzött nagy cél: a magyar föld termelésének és iparának az okszerű fejlesztése megvalósulhat.

November 19-én ünnepi keretek között tartotta meg az Egylet a jubileumi közgyűlését.

Biró Zoltán elnöki megnyitójában megragadó párhuzamot vont az Egylet megalakulásának és 75 éves jubileumának a történelmi háttére között s a műszaki tudás fokozatos érvényesülését vetítette, mint a jövő szép képét, a hallgatóság elé.

A közgyűlés ünnepi szónoka *Varga József* dr. m. kir. iparügyi miniszter lett volna, de hivatali elfoglaltsága miatt személyesen nem jelenhetett meg és így a *Széchenyi* emlékének hódoló tanulmányát vitéz *Vináry* Ervin miniszteri osztályfőnök olvasta fel.

Utána a hatóságok, hivatalos testületek és rokonegyesületek üdvözlése következett, amelynek a során az Országos Erdészeti Egyesület köszöntését *Molcsány* Gábor miniszteri osztályfőnök tolmácsolta néhány szívből jövő szóval.

Frohner József dr. főtitkár emelkedett szellemű beszámolója az Egylet 75 éves munkásságának a remekbeszabott méltatása volt, amely általános elismerést aratott.

Az ünnepélyt a jubileumi érme kiosztása fejezte be. A kitüntetettek névsora a következő.

Volt elnökök: *Hermann* Miksa ny. kereskedelemügyi miniszter *Buday* Béla ny. keresk. államtitkár, *Wälder* Gyula műegy. tanár. országgy. képviselő, *Pap* Ferenc Budapest Székesfőváros Vízműveinek a vezérigazgatója;

volt főtitkárok: *Balla* Pál ny. államtitkár, *Schilling* Zoltán, a Szabadalmi Bíróság elnöke, *Szabó* Gusztáv dr. műegyetemi tanár, országgy. képviselő, *Thoma* Frigyes m. kir. kormányfőtanácsos, a Budapesti Mérnöki Kamara főtitkára, *Majorossy* Gyula min. osztálytanácsos.

keket többnyire bérelővők írták. Abban megegyeztek, hogy elégedetienek. Törvényes rendezést sürgetnek, sőt a bérelővés megszüntetését követelik.

Lássuk tehát, hogy valóban olyan elítélendő módja-e a vadászatnak a bérelővés.

Hosszú éveken át képviseltem, mint erdőtiszt, a bérbeadót. Sok bérelővő-vadászt kísértem. Bőven szereztem ezen a téren tapasztalatot.

Allítom, hogy a bérelővés vadászias volta elsősorban a vadászon múlik. Szerződési pontokba foglalni nem lehet mindent, kibúvó mindig található. A bérelővésnek nagy előnye, hogy rövidlejáratú megkötöttség és az elégedetlen felek kölcsönösen hamar szabadulnak a kellemetlen vagy terhes kötelezettségektől.

A vadászatnak bérelővés útján való értékesítése nem rosszabb a terület bérbeadásánál. (A területbérlő is gazdálkodhat rosszul a vadállománnyal és itt a bérbeadónak még annyi beleszólása sincs, mint a bérelővésnél!) Csak megfelelő kísérőt kell adni a bérelővő mellé. Lehetőleg az erdőtiszteket kell megbízni ezzel a feladattal, mert az erdőőr vagy vadőr kevésbé fogja kifogásolni az esetleges hibákat, restel szólni a vadászurnak.

Bérelővés mellett a vadállomány szabályozása teljesen a birtokos kezében marad. Nálunk a legutóbbi 10 évben pontosan kétszerannyi tehenet és borjut lőttünk, mint bikát.

A birtokos szereti az erdejét és szereti a vadját, ha nem is vadász. Szívesen jár-kezel az erdőben, figyeli, óvja a vadját. Ha az erdő vadászati jogát bérbeadja, szabad mozgása, szabad rendelkezése egész éven át korlátozott. A bérelővő csak egy-két hétig tartózkodik a területen.

Másrészt a nembirtokos nagyvad-vadászok között is sok olyan van, akinek terhes a területbérlés. Évekre leköti magát, személyzetet kell tartania és talán ideje sincs arra, hogy területére gyakran kijárjon. Meghívásra csak kevés szerencsés vadász számíthat. Ha pedig valaki szenvedélyes vadász és pénzzel is győzi, miért ne járulhasson hozzá a drága fővad fenntartásához a vadászatnak ezen a módján?

Ameddig éjnek idején szabad sortüzet adni a mezőgazdasági területre kijáró fővadra, addig bizonyára fennmaradhat a bérelővés is. Ebben azt hiszem egyetértünk a bérelővőkkel, t. i. az elégedetlen bérelővőkkel.

Mert nem mind elégedetlenek! Elmondhatom, hogy a nálunk járó vadászok legnagyobb része megelégedéssel és szép emlékekkel távozott. Ennek a legfényesebb bizonyítéka az, hogy aki egyszer itt vadászott, visszakíváncozott másodszer is. Sőt olyan is van közöttük, aki kiköti, hogy ugyanaz az erdőtiszt kísérje a jövőben is.

A magunk részéről is mindig örömmel vártuk vissza vendégeinket, mert csaknem kivétel nélkül élvezet volt a velük való cserkészés, barkácsolás. Mint minden téren, itt is előfordulhatnak félreértések, viták, de az talán mégis túlzás, hogy a bérelővés terén rendet kell teremteni. Mármost a bérbeadók között.

Bizony akad néha a bérlő urak között is kifogásolható. Volt nekünk is egy-két bérlőnk, akivel aztán nem volt élvezet vadászni, sőt aggodva vártuk a mulatság végét. Ezek a bérlőink mindig mindent előre bírálgattak.

Elmondok egy-két esetet, hogy a bérlő urak lássák, a bérbeadónak sem mindig fenéki tejfel a dolga. Nem annyiból áll a bérbeadás, hogy pénzeket vág zsebre. Ilyen vadász mellett sok egyebet is kellene zsebre venni. No de beszéljenek az események.

Az egyik úrnak 3 napi cserkészés alatt 3 bikára volt alkalma lövést tenni, a negyedik napon mégis megkérdezte, hogy hol vannak itt bikák? Csak nem a szomszéd grófi uradalomból várjuk őket? Mire fog ő tulajdonképen vadászni?

Ha legalább eltalálta volna az említett 3 bikát, tán megértené az ember a fölényeskedést. De gyakran hibázott! Ugy történt, hogy reggeli cserkészeten egy völgyi szekérúton ballagtunk, amíg egy $\frac{1}{2}$ kat. hold nagyságú, négyzetalakú tisztáshoz érkeztünk. Ennek a szélén jó takarással elhelyezkedtünk. Bögésemre a hegyoldalból felelt egy bika. Folytattam a hívást, mire megszólal a vadász: „El fogod zavarni. Nem ilyen hangon kell hívni. Most a „*Hirsch beim Rudel*“-t kellett volna bögni, stb. Erre azt feleltem, hogy én nem könyvből, kotta után tanultam bögni, csak várjon türelemmel. Ismételt hívásomra a bika felelgetve mind közelebb jött, majd a rét közepe táján megállva, mégegyszer elbődült.

Súgom az én kritikusomnak: „Most Rajtad a sor, löj!” A távolság van vagy 40 méter. Céloz. Lő. A bika jelzés nélkül odébb áll. de mégegyszer megfordul, hogy megnézze élete megmentőjét. Kiszáratva megkérem kritikusomat, hogy most már mondjon őszinte bírálatot a történetéről. Mert igazán kíváncsi vagyok, hogy vajjon mi volt jobb, mi volt szebb? Az én hívásom, vagy az ő lövése?

Hazafelé menet kipróbáltuk a fegyverét, mert csak arra foghatta a hibát. Hiszen én is, meg a bika is, jól megfeleltünk. Hogy ő volna a hibás? Az lehetetlen. A céllövészet nagyszerűen sikerült, tehát a fegyver jó. Akkor nyilván rosszul aludt, persze, kacsák hápogtak az ablaka alatt, stb.

A következő alkalommal egy irtatlan, nagykaliberű „ágyuval“ jelent meg, amely az akkor dúló abesszin háborúban páncéltörőnek is beillett volna. Első este, fának támaszkodva, 90 lépésről hibázott el egy bikát. No, gondoltam, majd magaslesről, feltámasztott fegyverrel. Reggel felültünk egy magaslesre, amely fákkal gyéren beültetett kaszáló szélén áll. Erre a tisztásra jött ki, teheneit terelgetve egy jól bögő, koronás bika. Mikor tisztán és keresztben áll előttünk kb. 50 méternyire, szólok, hogy: „Tessék, löj!” Várom a jelzést. Eldördül az ágyú és a bika baj nélkül iramodik el. Majd visszanez s megáll. Hamar még egy lövést, biztatom a vadász urat, de ő kétségbeesve mutogat félbalra: „Jaj! Mit tettem?” — „Mit?” — kérdezem. De már látom is. Hát ezúttal nem hibázott az én kritikusom. Nem bizony! Ugy eltalálta combon az oldalt ólálkodó silány mellékbikát, hogy ugyancsak rogyadozott belé. A kegyelemlövést már én adtam szegénynek.

Türelmem határtalan. Legközelebb ismét magaslesre ültünk az illető úrral. Jött is a közeli sűrűben bögő bika. Nagy csörtetéssel zavarta mellékbikáját a gyér fiatalossal borított domboldalra. Tőlünk ismét csak 50 méternyire megállnak. A koronás bika tisztán mutatja vállapját. Odébb néhány méterrel a mellékbika. Kétségbeesem. Csak ez a mellékbika ne volna! Hátha ismét egy szép reménnyel kecsegtető fiatal bika lesz az áldozat. A vadász lő és megnyugodva látom, hogy mindkét bika egészségesen távozik. Ezek még vissza sem néznek. Hiába no! Nálunk nincs fához kötött vad. Magam is belátom. Lövés után mind távozik.

Hazafelé kocogva a kocsin számolgotam magamban, hogy a végén nem is járunk rosszul ezzel a vendéggel. Hibázásainak a díjából lassanként kitelik egy bika lelövési bére. A vendég kilövdözi tetteit, pénz áll a házhoz és megmaradnak a bikák.

Hát szüntessük meg a bérlelővést?

Holdampf Gyula.